

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1943.

Andra kammaren.

Nr 4.

Lördagen den 23 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 18 innevarande januari.

§ 2.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Svar på fråga.

Chefen för justitiedepartementet, herr statsrådet **Westman**, som anförde: Herr talman! Herr Kilbom har till mig riktat följande frågor:

Anser statsrådet gällande lagstiftning för förhindrande av förfalskning av konstverk tillfredsställande?

Om denna fråga besvaras nekande, är statsrådet i tillfälle meddela kammaren vilka åtgärder, som ytterligare komma att vidtagas för att i görligaste mån förhindra en upprepning av senast inträffade svindel i fråga om konstverk?

Till besvarande av dessa frågor får jag till en början erinra, att gällande strafflag innehåller ett flertal bestämmelser om straff för förfalskning och att med tillämpning av dessa i ett nyligen inträffat uppmärksammat fall Högsta domstolen utdömt straff för anbringande av falsk signatur på tavlor.

Strafflagens hithörande bestämmelser äro emellertid för närvarande föremål för översyn av straffrättskommittén, som har i uppdrag att successivt verkställa revision av strafflagens speciella del. Efter vad jag inhämtat, överväger kommittén att föreslå mera preciserade straffbestämmelser till skydd mot förfalskning av signatur på konstverk.

Kommittén överväger även bestämmelser, som skulle möjliggöra ingripande för att förebygga att konstverk salubjudas sedan det blivit upptäckt att de äro förfalskade.

Härefter yttrade

Herr **Kilbom**: Herr talman! Då jag tillät mig att ställa de frågor, som statsrådet här nyss har läst upp, skedde det naturligtvis inte av någon omtanke om dem, som köpa konstverk för att genom flykt till sakvärden undandraga sig skatteförpliktelser, som eljest ävila samtliga medborgare.

Det synes mig alldeles uppenbart vara av mycket stor vikt, att det inte lämnas någon dörr öppen för den förfalskningstrafik i fråga om konst, som den senaste tidens händelser ha avslöjat, detta så mycket mer som det i stor utsträckning visat sig vara importerade konstverk, som man på detta sätt prånglar ut, sedan man förfalskat signaturen. I konstintresserade, eller kanske mera preciserat, i konstnärskretsar har man många gånger ställt sig den frågan, om det inte vore möjligt att få mer strikta bestämmelser för importen av utländsk konst, då det är känt att mycken mindervärdig, ja rent av förfalskad sådan konst importeras och säljes, såväl i Sverige som i andra länder, där valuta- och krisförhållandena inte äro så skärpta. Man har emellertid, såvitt jag vet, underlåtit att mer eftertryckligt framföra dessa synpunkter, då man varit medveten om att det är en mycket ömtålig fråga att försöka hindra im-

Svar på fråga. (Forts.)

port av utländsk konst. Det måste ju anses vara av största betydelse för landets konstvärld, att man försöker få in en del utländska konstverk.

Det var dessa synpunkter, som gjorde att jag framställde mina frågor, och jag ber nu att till herr statsrådet få framföra mitt tack för det svar han lämnat. Med meddelandet att den kommitté, som har till uppgift att överse rafflagen, har frågan under behandling, är jag tillfreds, ty det lär väl då vara anledning att förvänta, att det så småningom kommer fram bestämmelser om skärpt straff för dem, som förfälska signatur å konstverk, liksom också mer preciserade bestämmelser angående försäljningen av konstverk överhuvud taget.

Jag skulle vilja tillägga också en annan sak. Skulle man inte kunna överväga möjligheten av skärpta åtgärder mot dem, som utan tillräckligt betryggande vetskap om ett konstverk intyga att konstverket är äkta? I samband med den senaste konstsvindeln har det ju framkommit, att man på visst håll ger sådana intyg och formulerar dem på ett sådant sätt, att man skall gå fri från eventuella efterräkningar, men så att intyget dock skall kunna tjäna det ändamål, som den som begärt det önskar, nämligen att underlätta försäljningen av det förfälskade konstverket.

Jag hemställer till dem det vederbör — kanske statsrådet har möjlighet att tillgodose detta önskemål — att också taga denna sak under övervägande.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 3.

Svar på fråga. Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **Wigforss** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr von Seth har frågat, om proposition rörande dyrortsgrupperingen är att vänta.

Jag kan omedelbart svara, att en sådan proposition håller på att utarbetas och snarast möjligt kommer att anmälas i statsrådet. Om dess närmare innehåll kan jag ingenting meddela, då frågan ännu inte varit föremål för allmän överläggning inom regeringen.

Härpå yttrade

Herr von Seth: Herr talman! Jag anhåller att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framföra mitt tack för det svar han så omedelbart lämnat på min fråga. Frågan om dyrortsgrupperingen har ju under kristiden kommit i ett sådant läge, att den diskuterats mycket ute i landet. Man har också ställt sig mycket undrande, om det skulle komma någon proposition i denna fråga till årets riksdag. Nu har statsrådet meddelat, att en proposition i detta ämne kommer att framlämnas. Jag är övertygad om att man motser den med största intresse ute i landet.

Innan ordet gavs åt herr Paulsen, som anmält sig därtill, anförde herr **talmannen:** Jag vill erinra om att det här gäller svar på fråga.

Härefter yttrade

Herr Paulsen: Herr talman! Jag vill endast passa på att framhålla — eftersom finansministern sade, att förslaget ännu icke var uppgjort — att man bör betänka, att sådana orter som ligga alldeles intill städerna ha precis samma dyrtidsförhållanden som själva städerna. Där är det visserligen litet billigare hyror, men å andra sidan köpa medlemmarna i dessa samhällen de viktigaste av sina förnödenheter i staden, och då ha de resan dit att betala. Jag har velat erinra finansministern härom, för att han skall ha det i minnet, när förslaget utarbetas.

Överläggningen förklarades härmed avslutad.

§ 4.

Herr statsrådet *Bergquist* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 11, angående lönetursregler vid tillsättandet av vissa befattningar vid statens järnvägar; och
nr 13, angående befrielse för G. V. Bohlin m. fl. från ersättningsskyldighet.
Dessa propositioner bordlades.

§ 5.

Föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

- nr 90 av herrar *Viklund* och *Norén*;
- nr 91 av herr *Andersson* i Malmö m. fl.; samt
- nr 92 av herr *Gustafsson* i Bogla;

till statsutskottet motionerna:

- nr 93 av herr *Hansson* i Skediga m. fl.;
- nr 94 av herr *Lindberg* i Stockholm;
- nr 95 av herr *De Geer*;
- nr 96 av herr *Werner* m. fl.;
- nr 97 av herr *Nilson* i Spånstad m. fl.;
- nr 98 av herrar *Hallén* och *Svedman*;
- nr 99 och 100 av herr *Hallén*;
- nr 101 av herrar *Hedlund* i Rådomb och *Andersson* i Hedensbyn;
- nr 102 av herr *Hedlund* i Rådomb m. fl.;
- nr 103 av herr *Sandberg* m. fl.;
- nr 104 av herr *Hagberg* i Luleå m. fl.; och
- nr 105 av herr *Persson* i Stockholm m. fl.;

till behandling av lagutskott motionen nr 106 av herr *Persson* i Stockholm m. fl.;

till statsutskottet motionerna:

- nr 107 av herr *von Seth*;
- nr 108 av herr *Viklund* m. fl.;
- nr 109 av herr *Hällgren*;
- nr 110 av herrar *Nilsson* i Göingegården och *von Seth*;
- nr 111 av herrar *Svensson* i Ljungskile och *Malmborg*;
- nr 112 av herr *Skoglund* i Umeå m. fl.;
- nr 113 av herrar *Lindahl* och *Olsson* i Mellerud;
- nr 114 av herr *Gustafsson* i Bogla; och
- nr 115 av herr *Janson* i Frändesta m. fl.;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 116 av herrar *Lindberg* i Stockholm och *Lundgren*;
- nr 117 av herr *Lindberg* i Stockholm;
- nr 118 av herrar *Edberg* och *Ericsson* i Kinna;
- nr 119 av herr *Janson* i Frändesta m. fl.; samt
- nr 120 av herr *Nilson* i Spånstad m. fl.;

till bankoutskottet motionerna:

- nr 121 av herr *von Seth*;
- nr 122 av herr *Björklund* m. fl.;
- nr 123 av herrar *Staxäng* och *Hansson* i Rubbestad;

nr 124 av herrar *Persson* i Stockholm och *Senander*;
 nr 125 av herrar *Eriksson* i Stockholm och *Persson* i Falla;
 nr 126 av herr *Birke*;
 nr 127 av herr *Larsson* i Östersund *m. fl.*; samt
 nr 128 av herrar *Gustafsson* i Lekåsa och *Hansson* i Skediga;
 till jordbruksutskottet motionen nr 129 av herr *Larsson* i Julita *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 130 av herr *Lundstedt*;
 nr 131 av herr *Edberg m. fl.*;
 nr 132 av herr *Olson* i Göteborg;
 nr 133 av herrar *Olson* i Göteborg och *Wiberg*;
 nr 134 av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*;
 nr 135 av herr *Andersson* i Vigelsbo;
 nr 136 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*;
 nr 137 av herrar *Hedlund* i Östersund och *Ekdahl*; samt
 nr 138 av herrar *Birke* och *Thorell*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 139 av herrar *Hansson* i Skediga och *Gustafsson* i Lekåsa;
 nr 140 av herr *Staxäng m. fl.*;
 nr 141 och 142 av herr *Larsson* i Karlstad *m. fl.*;
 nr 143 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;
 nr 144 av herrar *Sandberg* och *Svensson* i Ljungskile; samt
 nr 145 av herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 146 av herr *Hoppe m. fl.*;
 nr 147 av herr *Sundqvist m. fl.*; och
 nr 148 av herr *Jonsson* i Skedsbygd *m. fl.*;

till behandling av lagutskott motionen nr 149 av herr *Lindberg* i Stockholm *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 150 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*; samt
 till statsutskottet motionen nr 151 av herr *Hansson* i Skediga *m. fl.*

§ 6.

Interpellation Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr **Orgård**, som anförde: Herr talman! För att trygga landets bränsleförsörjning ha statsmakterna vidtagit utomordentliga och omfattande åtgärder. Under den kommande våren komma sålunda värnpliktiga att inkallas till arbetstjänst i skogarna för att fylla behovet av arbetskraft för ett alltmer omfattande avverkningsprogram. Frågan om ett mera rationellt utnyttjande av den ordinarie arbetskraften i skogarna är också under utredning.

För varje år som går med dessa omfattande avverkningar bli emellertid de från kommunikationssynpunkt lämpligaste skogsområdena genomhuggna. De alltmer forcerade avverkningarna och den hänsyn man under nuvarande förhållanden måste ta till kommunikationsmöjligheterna tvinga till ett uttag från dessa områden, som är oekonomiskt och ur skogsvårdssynpunkt inget allvarliga farhågor, under det att väldiga områden ännu stå ogallrade. Då den tillgängliga arbetskraften i första hand ansetts bära tagas i anspråk av de direkta avverkningarna, har utbyggandet av de nödiga skogsvägarna, trots att medel ställts till förfogande, ej kunnat ske. Det kan därför ifrågasättas,

Interpellation (Forts.)

om vi ej nu kommit till den gräns, där fortsättandet av avverkningsprogrammet ställer oss inför uppgiften att rationalisera kommunikationerna i skogarna och det fortsatta utbyggandet av skogsvägarna, en lika viktig uppgift som huggningarna. Vägbyggnader äro emellertid tids- och arbetskrävande, och det torde knappast vara möjligt att i någon större utsträckning igångsätta vägbyggen, som kunna tillgodogöras under den närmaste tiden. I vissa fall torde nog detta kunna ske. Områden finnas, där vägar äro utstakade och klara för brytning, vilka genom ett provisoriskt iordningställande under den kommande sommaren snabbt skulle kunna tagas i bruk åtminstone som vintervägar. Nya områden skulle således kunna öppnas för avverkningarna och avlasta kraven på de redan alltför hårt skattade områdena. Både hänsyn till vad god och ekonomisk skogsvård kräver och fullföljandet av avverkningsprogrammet i fortsättningen ställer oss nu inför nödvändigheten att avdela arbetskraft även till utbyggandet av skogsvägarna.

Då jag ej har mig bekant, i vilken mån de synpunkter jag här anfört äro beaktade i riktlinjerna för avverkningsprogrammets fullföljande, anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få ställa följande fråga: Har statsrådet övervägt möjligheterna att de till vedavverkning i skogarna under våren och sommaren utkallade värnpliktiga i vissa fall även skulle kunna tagas i anspråk för iordningställandet av skogsvägar, eller kan på annat sätt tillgång till arbetskraft ställas till förfogande för detta ändamål i den utsträckning som kan prövas nödvändig?

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag.

§ 8.

Avlämnades följande motioner, nämligen av:

herrar *Thorell* och *Birke*, nr 152, angående vidtagande av åtgärder till skyddande av valhemligheten vid allmänna val;

herr *Werner m. fl.*, nr 153, angående ändring i vallagen i syfte att underlätta valdeltagandet;

herr *Hall*:

nr 154, angående avskaffande av fattigstrecket, skattestrecket och konkursstrecket såsom diskvalifikationsgrund för deltagande i kommunala val; och

nr 155, angående upphävande av fattigstrecket såsom diskvalifikationsgrund vid riksdagsmannaval;

herr *Andersson* i *Ovanmyra m. fl.*, nr 156, angående utredning om stipendier till elever vid lantman- och folkhögskolor för vidareutbildning;

herr andre vice talmannen *Österström m. fl.*, nr 157, angående utredning av frågan om dyrortsgrupperingens framtida bestånd och utformning;

herr *Pettersson* i *Dahl m. fl.*, nr 158, angående avskaffande av elevavgifterna vid de statsunderstödda folkhögskolorna;

herrar *Lindberg* i *Stockholm* och *Hedqvist*, nr 159, angående hemvärnets utrustande med lämpliga effektiva vapen;

fru *Västberg m. fl.*, nr 160, angående statsbidrag till dagvårdsinstitutioner för barn m. m.;

fröken *Hesselgren m. fl.*, nr 161, angående rätt för kvinnlig statstjänare att för uppflyttning i löneklass få tillgodoräkna sig lagstadgad tjänstledighet för havandeskap och barnsbörd;

herr *Hansson* i Skediga, nr 162, om statsbidrag till sommarresor för landsbygdens barn;

herr *Lundh m. fl.*, nr 163, om anslag till undersökande av lapska språket och lapsk kultur;

herrar *Lundh* och *Larsson* i Karlstad, nr 164., om inrättande för Seth Lundell av en personlig assistentbefattning i mykologi vid Uppsala universitets botaniska museum;

herr *Lundh m. fl.*, nr 165, om tilläggsunderstöd åt fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala;

herr *Hagård*, nr 166, om placering i lönegrad av viss ifrågasatt revisorstjänst i socialstyrelsen;

herr *Lundell m. fl.*, nr 167, om inrättande av en särskild kavalleriavdelning inom arméinspektionen, m. m.;

herrar *Levin* och *Ekdahl*, nr 168, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi;

herr *Svedman m. fl.*, nr 169, om restitution av vissa skattskyldiga påförda skatter, m. m.;

herr *Lindberg* i Umeå, nr 170, angående uppförande vid Karolinska sjukhuset av en avdelning för reumatiska och andra invalidiserande sjukdomars vård;

herr *Lövgren m. fl.*:

nr 171, om löneroglering för vissa föreståndarinnor vid nomadskolhem; och

nr 172, om anslag till uppförande av ett varmbadhus med simhall inom Bodens garnison;

herr *Malmborg m. fl.*, nr 173, angående utredning om orsakerna till det försämrade nykterhetstillståndet, m. m.;

herr *Henriksson*:

nr 174, angående revision av lagstiftningen om allmän omsättningsskatt; och nr 175, om sänkning av omsättningsskatten för vissa varuslag;

herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*, nr 176, angående viss ändring i förordningen med särskilda bestämmelser angående indrivning av utskylder hos vissa skattskyldiga;

herr *Sundqvist m. fl.*, nr 177, angående beskattning av tidningar och tidsskrifter;

herrar *Witzell* och *Lindén*, nr 178, angående viss begränsning av rätten till avdrag vid inkomstbeskattningen för premier, som erläggas för pensionsförsäkring;

herr *Witzell*, nr 179, angående åstadkommande av effektivare kontroll i beskattningsavseende över näringsutövare;

herr *Fröderberg*, nr 180, angående viss ändring i förordningen angående försäljning av pilsnerdriicka;

herr *Hedqvist*, nr 181, om skattefrihet för s. k. ledarhundar;

herr *Severin* i Stockholm, nr 182, om rätt för skattskyldig att vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för gåvor till flygvapnets hjälpfond;

herr *Severin* i Stockholm *m. fl.*, nr 183, om den av staten understödda frivilliga skytterörelsens befrielse från erläggande av vissa skatter;

herr *Kilbom*:

nr 184, om gratifikation åt vaktmästaren hos riksdagens andra kammare E. E. Anderssons änka; och

nr 185, om gratifikation till vaktmästaren hos riksdagens andra kammare E. E. Johanssons änka;

herr *Jonsson* i Eskilstuna, nr 186, nr tilläggspension åt faktoriarbetaren A. Hj. Larsson;

herr *Ekdahl*, nr 187, om förhöjd pension åt förre konduktören N. Lovén;

- herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*, nr 188, angående höjning av pensionsåldern för vissa tjänstemän och arbetare i statens tjänst;
- herr *Fröderberg*, nr 189, om rätt för sergeanten i Hälsinge regementets reserv P. E. Liljemarks änka till viss pensionsförmån;
- herr *Hedlund* i Östersund, nr 190, om årligt understöd eller pension åt förre landstomsförrådsförvaltaren J. Jonsson;
- herr *Söderdahl*, nr 191, om pension eller understöd åt städerskan Teodora Augusta Maria Vetterstedt;
- herr *Thorell m. fl.*, nr 192, angående indragen ordinarie personals vid domänverket tjänstepensionsförhållanden;
- herr *Hall*, nr 193, om visst tillägg till övergångsbestämmelserna till 1939 års tjänstepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor;
- herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*, nr 194, angående åtgärder till förhindrande av för tidig skörd av skogsbär;
- herr *Sundqvist m. fl.*, nr 195, angående utredning om viss ändring av lagen om tillsättning av prästerliga tjänster;
- herrar *Witzell* och *Lindén*, nr 196, angående överförande av trafikförsäkrings- och automobilförsäkringsverksamheten till riksförsäkringsanstalten;
- herr *Witzell m. fl.*:
- nr 197, angående viss ändring i förordningen om mödrahjälp; och
- nr 198, angående viss ändring i förordningen om mödrahjälp;
- herr *Svensson* i Alingsås, nr 199, om viss ändring i lagen om inskränkning i rätten att återtaga avbetalningsgods från vissa värnpliktiga m. m.;
- herrar *Dickson* och *Wiberg*, nr 200, om viss ändring i lagen om sterilisering;
- fröken *Hesselgren m. fl.*, nr 201, angående utredning om rätt för hustru att bära sitt eget i stället för mannens släktnamn;
- herr *Hansson* i Skediga, nr 202, angående utredning om höjning av inträdesåldern för medlemskap i erkända sjukkassor;
- fröken *Andersson m. fl.*, nr 203, angående viss ändring i tjänstepliktslagen;
- herr *Olson* i Göteborg, nr 204, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 6, med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag;
- herr *Hagård*, nr 205, om viss ändring i förordningen om erkända arbetslöshetskassor;
- herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*, nr 206, angående vissa det mindre jordbruket berörande förhållanden m. m.;
- herr *Larsson* i Karlstad *m. fl.*, nr 207, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till statens växtskyddsanstalt;
- herrar *Liedberg* och *Janson* i Frändesta, nr 208, angående anordnande av ekonomiska driftsanalyser av vissa typiska jordbruk;
- herr *Liedberg m. fl.*, nr 209, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag till lantbruksstyrelsen;
- herr *Håstad m. fl.*, nr 210, om höjning av docentstipendierna vid lantbruks-högskolan och skogshögskolan;
- herr *Hansson* i Vännäsby *m. fl.*, nr 211, angående viss ändring av grunderna för beviljande av premielån till egnahemslåntagare;
- herrar *Lindmark* och *Nilsson* i Göingegården, nr 212, om viss ändring i grunderna för statsstipendier till elever vid den lägre lantbruksundervisningen;
- herr *Hansson* i Skediga, nr 213, angående beredande av möjlighet för jordbruksarbetare att erhålla lån till övertagande av jordbruk på arrende;
- herr *Lundh m. fl.*:
- nr 214, om förbättrade löneförmåner till en assistent vid lantbrukshögskolan; och

nr 215, om förbättrade lönevillkor för specialläraren i fysik och meteorologi vid lantbrukshögskolan;

herr *Molander m. fl.*, nr 216, om vissa assistenttjänster vid lantbrukshögskolan;

herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*, nr 217, om viss ändring i grunderna för statsbidrag från anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.;

herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*, nr 218, angående tillgodoräknande såsom tjänstgöringstid av tid, varunder inkallade jordbrukare och jordbruksarbetare varit tjänstlediga för jordbruksarbete;

fru *Ronnebäck m. fl.*, nr 219, angående vidtagande av åtgärder för en effektiviserad yrkesvägledning för ungdom;

herr *Nilson* i Eskilstuna *m. fl.*, nr 220, angående förbud för ungdom under aderton år att vinna tillträde till offentlig danstillställning;

fru *Västberg m. fl.*, nr 221, angående utredning om de ekonomiska och sociala efterkrigsproblemen;

fröken *Hesselgren m. fl.*, nr 222, angående tillsättande av ett auktoritativt organ för ekonomisk och social försvarsberedskap;

herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*, nr 223, angående reglering av vissa taxor för telefonabonnemang; och

herr *Ekdahl m. fl.*, nr 224, angående utredning om en förstärkning av akademisk forskning och undervisning rörande samtida svenska samhällsförhållanden.

Dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.24 f. m.

In fidem
Sune Norrman.

Söndagen den 24 januari.

Kl. 7.30 e. m.

Förhandlingarna vid detta sammanträde leddes av herr andre vice talmannen.

§ 1.

Föredrogos var efter annan och hänvisades till statsutskottet följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner:

- nr 11, angående lönetursregler vid tillsättandet av vissa befattningar vid statens järnvägar; och
- nr 13, angående befrielse för G. V. Bohlin m. fl. från ersättningsskyldighet.

§ 2.

Föredrogos var för sig följande på bordet vilande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

- nr 152 av herrar *Thorell* och *Birke*;
- nr 153 av herr *Werner m. fl.*; samt
- nr 154 och 155 av herr *Hall*;

till statsutskottet motionerna:

- nr 156 av herr *Andersson* i Ovanmyra *m. fl.*;
- nr 157 av herr andre vice talmannen *Österström m. fl.*;
- nr 158 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
- nr 159 av herrar *Lindberg* i Stockholm och *Hedqvist*;
- nr 160 av fru *Västberg m. fl.*;
- nr 161 av fröken *Hesselgren m. fl.*;
- nr 162 av herr *Hansson* i Skediga;
- nr 163 av herr *Lundh m. fl.*;
- nr 164 av herrar *Lundh* och *Larsson* i Karlstad;
- nr 165 av herr *Lundh m. fl.*;
- nr 166 av herr *Hagård*;
- nr 167 av herr *Lundell m. fl.*;
- nr 168 av herrar *Levin* och *Ekdahl*;
- nr 169 av herr *Svedman m. fl.*;
- nr 170 av herr *Lindberg* i Umeå; samt
- nr 171 och 172 av herr *Lövgren m. fl.*;

till bevillningsutskottet motionerna:

- nr 173 av herr *Malmborg m. fl.*;
- nr 174 och 175 av herr *Henriksson*;
- nr 176 av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*;
- nr 177 av herr *Sundqvist m. fl.*;
- nr 178 av herrar *Witzell* och *Lindén*;

nr 179 av herr *Witzell*;
 nr 180 av herr *Fröderberg*;
 nr 181 av herr *Hedqvist*;
 nr 182 av herr *Severin* i Stockholm; och
 nr 183 av herr *Severin* i Stockholm *m. fl.*;

till bankoutsittet motionerna:

nr 184 och 185 av herr *Kilbom*;
 nr 186 av herr *Jonsson* i Eskilstuna;
 nr 187 av herr *Ekdahl*;
 nr 188 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*;
 nr 189 av herr *Fröderberg*;
 nr 190 av herr *Hedlund* i Östersund;
 nr 191 av herr *Söderdahl*;
 nr 192 av herr *Thorell m. fl.*; och
 nr 193 av herr *Hall*;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 194 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
 nr 195 av herr *Sundqvist m. fl.*;
 nr 196 av herrar *Witzell* och *Lindén*;
 nr 197 och 198 av herr *Witzell m. fl.*;
 nr 199 av herr *Svensson* i Alingsås;
 nr 200 av herrar *Dickson* och *Wiberg*;
 nr 201 av fröken *Hesselgren m. fl.*;
 nr 202 av herr *Hansson* i Skediga;
 nr 203 av fröken *Andersson m. fl.*;
 nr 204 av herr *Olson* i Göteborg; och
 nr 205 av herr *Hagård*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 206 av herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*;
 nr 207 av herr *Larsson* i Karlstad *m. fl.*;
 nr 208 av herrar *Liedberg* och *Janson* i Frändesta;
 nr 209 av herr *Liedberg m. fl.*;
 nr 210 av herr *Håstad m. fl.*;
 nr 211 av herr *Hansson* i Vännäsby *m. fl.*;
 nr 212 av herrar *Lindmark* och *Nilsson* i Göingegården;
 nr 213 av herr *Hansson* i Skediga;
 nr 214 och 215 av herr *Lundh m. fl.*;
 nr 216 av herr *Molander m. fl.*; och
 nr 217 av herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 218 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
 nr 219 av fru *Ronnebäck m. fl.*;
 nr 220 av herr *Nilson* i Eskilstuna *m. fl.*;
 nr 221 av fru *Västberg m. fl.*;
 nr 222 av fröken *Hesselgren m. fl.*;
 nr 223 av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*; och
 nr 224 av herr *Ekdahl m. fl.*

§ 3.

Justerades protokollsutdrag.

§ 4.

Avlämnades följande motioner, nämligen av:

herr *Jacobson*, nr 225, angående utredning om ändrade grunder för kommunernas befogenhet att anslå medel till bestridande av skolbarns inackorderingskostnader;

herr *Håstad*, nr 226, om vissa ändringar i riksdagsordningen;

herr *Ericsson* i Åtvidaberg, nr 227, om utsträckning av tiden för röstmottagning å postanstalt vid kommunala val;

herr *Lindmark m. fl.*, nr 228, om medel till föreläsnings- och instruktionsverksamhet för nykterhetens främjande;

herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*, nr 229, om uppskov med byggandet av två kryssare;

herrar *Hagberg* i Luleå och *Persson* i Stockholm, nr 230, om ökad dagavlöning åt vissa värnpliktiga;

herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*, nr 231, angående inrättande i läroverksstäderna av skolhem för medellösa begåvade barn från landsbygden och orter, som sakna läroverk;

herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*, nr 232, om ytterligare skattelättnad för de hårdast skattetyngda kommunerna;

herr *Jacobson*, nr 233, om höjning av anslaget till om- och nybyggnadsarbeten av nomadskolor;

herr *Andersson* i Igelboda *m. fl.*, nr 234, om viss ändring av grunderna för bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, m. m.;

herr *Henriksson m. fl.*, nr 235, angående avgiftsfri postbefordran för kristidsnämndernas kristidsförsändelser;

herr *Persson* i Stockholm, nr 236, angående vissa direktiv till Djurgårdskommissionen;

herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå, nr 237, angående viss ändring i kungörelsen om statliga bosättningslån;

herrar *Persson* i Stockholm och *Senander*, nr 238, angående den extra personalens i statstjänst löneförhållanden;

herrar *Håstad* och *Lundh*:

nr 239, om ytterligare lönefyllnad åt professorn vid Uppsala universitet Johan Nordström; och

nr 240, om inrättande av en biträdande lärarbefattning i musikhistoria med musikteori vid Uppsala universitet;

herr *Håstad*, nr 241, om anslag till inspelning av en undervisnings- och upplysningsfilm i medborgarkunskap;

herr *Andersson* i Södergård *m. fl.*, nr 242, angående avskaffande av dyrortsgrupperingarna;

herrar *Persson* i Falla och *Gardell*, nr 243, angående inskränkning i den kostnadsfria sjukledigheten för statens befattningshavare;

herr *Ericsson* i Åtvidaberg, nr 244, angående en förbättrad lägre handelsundervisning m. m.;

herr *Lindmark*, nr 245, om höjd beskattning av rusdrycker samt om begränsning av utminuterung och utskänkning av dylika drycker;

herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*:

nr 246, om uttagande av en extra förmögenhetsskatt; och

nr 247, om avskaffande av den allmänna omsättningsskatten;

herr *Andersson* i Hedensbyn, nr 248, om viss ändring i förordningen om varus katt;

herr *Gustafsson* i Lekåsa, nr 249, angående viss ändring i grunderna för beskattningen av jordbruksinkomst;

herrar *Olson* i Göteborg och *Birke*, nr 250, om rätt att använda statsobligationer såsom betalningsmedel vid erläggande av skatt till staten;

herr *Persson* i Falla *m. fl.*, nr 251, angående beräkningen av krigskonjunkturskatt för inkomst av jordbruk;

herr *Jacobson*, nr 252, angående utredning om allmänningsskogarnas beskattning;

fru *Gustafson*, nr 253, om pension åt fru Hilma Brandt;

fru *Gustafson m. fl.*, nr 254, om rätt för e. o. riksgäldsvaktmästaren *M. Sandberg* att för löneklassplacering tillgodoräkna sig viss föregående anställning;

herr *Olsson* i Mellerud, nr 255, om förbättrad pension åt förre arbetaren vid vattenfallsstyrelsen *A. Bengtsson*;

herr *Ekdahl m. fl.*, nr 256, om pensionsförbättring till vissa lärare vid folk- och småskolor;

herr *Pettersson* i Dahl, nr 257, angående pensionsrätt i statens pensionsanstalt för tjänstemännen vid Sveriges fjäderfäavelsförening;

herr *Skoglund* i Umeå, nr 258, om livränta åt värnpliktige sergeanten *E. S. Östmans* änka;

herrar *Skoglund* i Umeå och *Brandt*, nr 259, om viss ändring i krigsfamiljebidragsförordningen;

herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå:

nr 260, om viss ändring i krigsfamiljebidragsförordningen; och

nr 261, angående fastställande av existensminimum enligt lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta;

fru *Gustafson m. fl.*, nr 262, om viss ändring av 8 § lagen om adoption;

herr *Cruse*, nr 263, angående viss ändring i lagen om folkpensionering;

herrar *Ljungberg* och *Olson* i Göteborg, nr 264, om revision i visst syfte av stadsplanelagstiftningen;

herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå, nr 265, angående revision av lagstiftningen om utomäktenskapliga barns arvsrätt;

herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*, nr 266, angående vissa lagstiftningsåtgärder till skydd för sjöfolket;

herr *Lundell*, nr 267, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 6, med förslag till lag med särskilda bestämmelser om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag;

herrar *Staxäng* och *Hallén*, nr 268, angående bestämmelser om ersättning till nämndemän;

herrar *Hedlund* i Rådomb och *Andersson* i Hedensbyn, nr 269, angående utredning av frågan om opartisk mätning av allt virke, som ingår i allmän flottning;

herr *Hedlund* i Rådomb *m. fl.*, nr 270, angående omorganisationen av statens skogsförsöksanstalt, *m. m.*;

herrar *Viklund* och *Grym*, nr 271, angående främjandet av nyodlingsverksamhet och samhällsbildning inom Norrbotten;

herrar *Jacobson* och *Mäler*, nr 272, angående utredning om de norrländska ägostyckningsinnehavarnas levnadsförhållanden och försörjningsbetingelser;

herr *Lundell*, nr 273, om prissättningen på lantbruksprodukter;

herr *Andersson* i Södergård *m. fl.*, nr 274, om direktiven för prissättningen på jordbrukets produkter;

herr *Larsson* i Hede *m. fl.*, nr 275, om anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden *m. m.*;

herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Hansson* i Skediga, nr 276, angående viss ändring i kungörelsen angående frivilligt bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur;

herr *Gustafsson* i Lekåsa, nr 277, angående avveckling av systemet med riksarbetarna i skogsbruket;

herr *Viklund m. fl.*, nr 278, angående reformering av gällande bestämmelser om det svenska språkets stavning;

herr *Kyling*, nr 279, angående viss ändring i statens järnvägars taxebestämmelser;

herrar *Hallén* och *Kyling*, nr 280, angående befrielse från beredskapstjänstgöring eller uppskov därmed för ordförande i kristidsnämnd;

herr *Håstad* och fröken *Andersson*, nr 281, om utredning angående åtgärder för införande av deltidstjänst;

herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Gardell*, nr 282, angående tilldelningen av motorbränsle åt provinsialläkare och distriktsveterinärer;

herrar *Hagberg* i Luleå och *Persson* i Stockholm:

nr 283, angående förbud mot export av hästar; och

nr 284, angående viss minskning av beredskapstiden för årsklass 1943;

herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå:

nr 285, angående särskilda tilläggskort åt vissa kategorier av arbetare; och

nr 286, om viss ändring i kungörelsen angående utlännings vistelse i vissa delar av riket; samt

herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*:

nr 287, angående vissa åtgärder till skydd för fiskerinäringen; och

nr 288, om befrielse från krigskonjunkturskatt för fiskare.

Dessa motioner bordlades.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Andersson* i Hedensbyn under 9 dagar från och med den 26 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 7.41 e. m.

In fidem
Sune Norrman.

Onsdagen den 27 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 19, den 20, den 21 och den 22 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Härmed intygas, att riksdagsman Verner Karlsson, Grängesberg, för närvarande är sjuk och behandlas å sjukvårdsanstalt (ischias). Han kommer att vara oförmögen att deltaga i riksdagens arbete under tiden 23 jan.—6 febr. 1943.

Grängesberg den 23 januari 1943.

C. G. Sundell.

leg. läk.

Kammaren beviljade herr Karlsson i Grängesberg ledighet från riksdagsgöromålen under 15 dagar från och med den 23 innevarande januari.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 26 januari 1943.

Till justitiedepartementet hade den 25 januari 1943 från överståthållarämbetet inkommit fullmakt för filosofie doktorn Hanna Rydh Munck af Rosenschöld, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens andra kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till andra kammaren.

I ämbetet

C. G. Bruno.

Vid detta protokoll var fogad den däri omförmälda fullmakten för filosofie doktorn Hanna Rydh Munck af Rosenschöld att vara ledamot av riksdagens andra kammare för tiden till den 1 januari 1945.

Kammaren, som lade protokollet till handlingarna, förklarade fru Rydh Munck af Rosenschöld behörig till riksdagsmannakallets utövande.

Herr talmannen meddelade härefter, att fru Rydh Munck af Rosenschöld intagit sin plats i kammaren.

§ 4.

Herr statsrådet *Bergquist* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 14, angående befrielse för vissa personer från betalningsskyldighet till kronan på grund av virkesköp;

nr 15, angående försäljning av visst under vattenfallsstyrelsens förvaltning stående område; och

nr 16, angående förvärv för statens vattenfallsverks räkning av enskild kraftdistributionsverksamhet m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 5.

I enlighet med kammarens därom den 19 i denna månad fattade beslut företogs nu val av tio ledamöter och tio suppleanter i vart och ett av de tre tillfälliga utskott kammaren beslutit tillsätta; och anställdes först val av ledamöter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 93 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Gavelin*,

» *Lundh*,

fröken *Nygren*,

herr *Andersson* i Hedensbyn,

» *Sköldin*,

» *Edberg*,

» *Malmborg*,

» *Jonsson* i Skutskär,

» *Sundqvist* och

» *Pettersson* i Degerfors.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i första tillfälliga utskottet.

§ 6.

Företogs val av ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 86 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Andersson*,

herr *Nilsson* i Göingegården,

» *Andersson* i Alfredshem,

» *Persson* i Norrby,

fru *Ekendahl*,

herr *Jansson* i Kalix,

» *Fröderberg*,

» *Nilsson* i Stockholm,

» *Anderson* i Mejstad och

» *Johansson* i Kalmar.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

§ 7.

Anställdes val av ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 75 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Hedqvist*,
 » *Ljungberg*,
 » *Jonsson* i Alsen,
 » *Nilson* i Spånstad,
 fru *Skoglund-Lindblom*,
 herr *Thapper*,
 » *Skagerlund*,
 » *Andersson* i Göteborg,
 » *Andersson* i Gisselås och
 fru *Linderoth-Andersson*.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

§ 8.

Företogs val av suppleanter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 68 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Eriksson*,
 herr *Blombäck*,
 » *Johansson* i Torp,
 » *Carlsson* i Bakeröd,
 » *Allard*,
 » *Andersson* i Mölndal,
 fru *Rydh Munck af Rosenschöld*,
 herr *Gustafsson* i Bogla,
 » *Anderson* i Mejstad och
 » *Larsson* i Östersund.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i första tillfälliga utskottet.

§ 9.

Anställdes val av suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 61 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Jansson* i Hällefors,
 » *Ljungberg*,
 » *Lundberg* i Uppsala,
 » *Hansson* i Skediga,
 fru *Ronnebäck*,
 fröken *Olsson*,
 fru *Rydh Munck af Rosenschöld*,
 herr *Lindén*,
 » *Lundh* och
 » *Olofsson* i Höganäs.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

§ 10.

Företogs val av suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 65 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Svedberg*,
 herr *Blombäck*,
 » *Persson* i Växjö,
 » *Norup*,
 » *Severin* i Gävle,
 » *Grym*,
 » *Fröderberg*,
 » *Skoglund* i Umeå,
 » *Nilsson* i Göingegården och
 » *Nilsson* i Landskrona.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 5—10 här ovan omförmälda valen.

§ 12.

Föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 225 av herr *Jacobson*;
 nr 226 av herr *Håstad*; och
 nr 227 av herr *Ericsson* i Ätvidaberg;

till statsutskottet motionerna:

nr 228 av herr *Lindmark m. fl.*;
 nr 229 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;
 nr 230 av herrar *Hagberg* i Luleå och *Persson* i Stockholm;
 nr 231 av herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*;
 nr 232 av herr *Andersson* i Hedensbyn *m. fl.*;
 nr 233 av herr *Jacobson*;
 nr 234 av herr *Andersson* i Igelboda *m. fl.*;
 nr 235 av herr *Henriksson m. fl.*;
 nr 236 av herr *Persson* i Stockholm;
 nr 237 av herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå;
 nr 238 av herrar *Persson* i Stockholm och *Senander*;
 nr 239 och 240 av herrar *Håstad* och *Lundh*;
 nr 241 av herr *Håstad*;
 nr 242 av herr *Andersson* i Södergård *m. fl.*; samt
 nr 243 av herrar *Persson* i Falla och *Gardell*;

till tillfälligt utskott motionen nr 244 av herr *Ericsson* i Ätvidaberg;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 245 av herr *Lindmark m. fl.*;
 nr 246 och 247 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;
 nr 248 av herr *Andersson* i Hedensbyn;
 nr 249 av herr *Gustafsson* i Lekåsa;
 nr 250 av herrar *Olson* i Göteborg och *Birke*;
 nr 251 av herr *Persson* i Falla *m. fl.*; samt
 nr 252 av herr *Jacobson*;

till bankoutskottet motionerna:

nr 253 av fru *Gustafson*;
 nr 254 av fru *Gustafson m. fl.*;

Andra kammarens protokoll 1943. Nr 4.

- nr 255 av herr *Olsson* i Mellerud;
- nr 256 av herr *Ekdahl m. fl.*;
- nr 257 av herr *Pettersson* i Dahl; och
- nr 258 av herr *Skoglund* i Umeå;

till behandling av lagutskott motionerna:

- nr 259 av herrar *Skoglund* i Umeå och *Brandt*;
- nr 260 och 261 av herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå;
- nr 262 av fru *Gustafson m. fl.*;
- nr 263 av herr *Cruse*;
- nr 264 av herrar *Ljungberg* och *Olson* i Göteborg;
- nr 265 av herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå;
- nr 266 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*;
- nr 267 av herr *Lundell*;
- nr 268 av herrar *Staxång* och *Hallén*; samt
- nr 269 av herrar *Hedlund* i Rådomb och *Andersson* i Hedensbyn;

till jordbruksutskottet motionerna:

- nr 270 av herr *Hedlund* i Rådomb *m. fl.*;
- nr 271 av herrar *Viklund* och *Grym*;
- nr 272 av herrar *Jacobson* och *Måler*;
- nr 273 av herr *Lundell*;
- nr 274 av herr *Andersson* i Södergård *m. fl.*;
- nr 275 av herr *Larsson* i Hede *m. fl.*; samt
- nr 276 av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Hansson* i Skediga;

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 277 av herr *Gustafsson* i Lekåsa;
- nr 278 av herr *Viklund m. fl.*;
- nr 279 av herr *Kyling*;
- nr 280 av herrar *Hallén* och *Kyling*;
- nr 281 av herr *Håstad* och fröken *Andersson*; samt
- nr 282 av herrar *Carlsson* i Bakeröd och *Gardell*;

till jordbruksutskottet motionen nr 283 av herrar *Hagberg* i Luleå och *Persson* i Stockholm;

till tillfälligt utskott motionerna:

- nr 284 av herrar *Hagberg* i Luleå och *Persson* i Stockholm;
- nr 285 och 286 av herrar *Persson* i Stockholm och *Hagberg* i Luleå; samt
- nr 287 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*; och

till bevillningsutskottet motionen nr 288 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*

§ 13.

Herr talmannen tillkännagav, att förslag uppgjorts till fördelning av de motioner, som hänvisats till behandling av tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

Förslag till fördelning av de inom andra kammaren väckta motioner, vilka blivit hänvisade till behandling av tillfälligt utskott.

Till behandling av första tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av: herr *Sefve*, nr 8, angående åstadkommande av bättre vägledning för den studerande ungdomen vid dess val av levnadsbana;

herr *Ekdahl m. fl.*, nr 63, angående utarbetande av förslag till en grundlig reform av vår rättstavningsfråga;

herr *Sundqvist m. fl.*, nr 147, angående förbättrade betingelser för den andliga vården å sjukvårdsinrättningar;

herr *Jonsson i Skedsbygd m. fl.*, nr 148, angående fördelningen av vissa lotterimedel;

fru *Ronnebäck m. fl.*, nr 219, angående vidtagande av åtgärder för en effektiviserad yrkesvägledning för ungdom;

herr *Nilson i Eskilstuna m. fl.*, nr 220, angående förbud för ungdom under aderton år att vinna tillträde till offentlig danstillställning;

herr *Ekdahl m. fl.*, nr 224, angående utredning om en förstärkning av akademisk forskning och undervisning rörande samtida svenska samhällsförhållandena;

herr *Ericsson i Ätvidaberg*, nr 244, angående en förbättrad lägre handelsundervisning m. m.; och

herr *Viklund m. fl.*, nr 278, angående reformering av gällande bestämmelser om det svenska språkets stavning.

Till behandling av *andra* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Nilsson i Stockholm m. fl.*, nr 9, angående tillsättande av speciella organ för ekonomisk fredsberedskap;

herrar *Nilsson i Landskrona* och *Olofsson i Höganäs*, nr 19, angående anordnande av diabetesdispensärer och inrättande av sommarkolonier för sockersjuka barn;

herr *Johnsson i Kastanjegården m. fl.*, nr 46, angående vidtagande av åtgärder för att förbättra förhållandena för de sockersjuka;

herr *Thapper m. fl.*, nr 62, angående viss ändring av hälsovårdsstadgans bestämmelser om bostads beskaffenhet;

herr *Hoppe m. fl.*, nr 146, angående tillförande av sakkunskap från psykiatriskt utbildade barnläkare till skoldistrikt och barnavårdssamhällen;

herr *Hagberg i Luleå m. fl.*, nr 150, angående mobilisering av frivillig arbetskraft för skogsarbetet;

fru *Västberg m. fl.*, nr 221, angående utredning om de ekonomiska och sociala efterkrigsproblemen;

fröken *Hesselgren m. fl.*, nr 222, angående tillsättande av ett auktoritativt organ för ekonomisk och social försvarsberedskap;

herr *Gustafsson i Lekåsa*, nr 277, angående avveckling av systemet med riksarbetarna i skogsbruket;

herrar *Carlsson i Bakeröd* och *Gurdell*, nr 282, angående tilldelningen av motorbränsle åt provinsialläkare och distriktsveterinärer;

herrar *Persson i Stockholm* och *Hagberg i Luleå*, nr 285, angående särskilda tilläggskort åt vissa kategorier av arbetare; och

herr *Persson i Stockholm m. fl.*, nr 287, angående vissa åtgärder till skydd för fiskerinäringen.

Till behandling av *tredje* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Janson i Frändesta*, nr 47, angående vissa ändringar i statens järnvägars taxebestämmelser;

herr *Hagberg i Malmö*, nr 54, angående åstadkommande av större planmässighet i den svenska hamnbyggnadspolitiken;

herr *Pettersson i Rosta m. fl.*, nr 87, angående viss ändring i nu gällande föreskrifter för hempermittering av vid jordbruket sysselsatta, i militär beredskapstjänst inkallade;

herr *Westerdahl m. fl.*, nr 88, angående tjänstebrevsrätt för lantbruksmöten och de för dessas organisation utsedda fullmäktige;

herr *Nilsson i Göteborg m. fl.*, nr 89, angående auktorisation av bilskolorna m. m.;

herr *Pettersson i Dahl m. fl.*, nr 218, angående tillgodoräknande såsom tjänstgöringstid av tid, varunder inkallade jordbrukare och jordbruksarbetare varit tjänstlediga för jordbruksarbete;

herr *Carlsson i Bakeröd m. fl.*, nr 223, angående reglering av vissa taxor för telefonabonnemang;

herr *Kyling*, nr 279, angående viss ändring i statens järnvägars taxebestämmelser;

herrar *Hallén* och *Kyling*, nr 280, angående befrielse från beredskapstjänstgöring eller uppskov därmed för ordförande i kristidsnämnd;

herr *Håstad* och fröken *Andersson*, nr 281, om utredning angående åtgärder för införande av deltidstjänst;

herrar *Hagberg i Luleå* och *Persson i Stockholm*, nr 284, angående viss minskning av beredskapstiden för årsklass 1943; och

herrar *Persson i Stockholm* och *Hagberg i Luleå*, nr 286, om viss ändring i kungörelsen angående utlännings vistelse i vissa delar av riket.

Förslaget blev av kammaren godkänt.

§ 14.

Interpellation.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr *Lundberg* i Uppsala, som anförde: Herr talman! Under de senaste åren har försvarsviljan i vårt land blivit en hela folkets egendom. Händelser som timat runt om oss ha inskräppt nödvändigheten av att ha en stark försvarsberedskap och att försvarsviljan hos menig man är av största betydelse. Ifrån statsmakternas sida ha ekonomiska uppoffringar gjorts i en utsträckning som aldrig tillföre. Försvarsutgifterna ha varit och äro tunga att bära, men hela vårt folk har praktiskt tagit utan knot varit villigt att påtaga sig dessa offer. Alla ha besjälats av viljan att till det yttersta bevara vårt lands fred, frihet och självständighet.

Denna medborgaranda är också under dessa kritiska tider en ovärderlig tillgång för vårt land, och allt, som kan åstadkomma skada och splittring i densamma, bör noggrant uppmärksammas, även om det endast kan gälla s. k. detaljer. Detta måste bli än mera angeläget, då beredskapen omfattar en längre tidrymd, ty därigenom kommer den att i allt större grad tära på vårt folk både i ekonomiskt och andligt avseende.

Psykologiska hänsyn komma i allt större utsträckning att få betydelse, då det gäller att skapa en god anda mellan befäl och menig man i vår beredskap, och allt, som utan skada för vårt försvar kan göras för att få bort irritation och olust, bör vidtagas. Det bör även uppmärksammas, att de inkallade utgöra en förbindelselänk mellan vårt försvarsväsen och allmänheten, och om berättigade anmärkningar kunna göras mot det, som sker i militärtjänsten, så kunna stämningar på en förläggning lätt få en allmän karaktär och skapa en allmän försvarsolust.

Från de till militärtjänst inkallade vid I. 8 har framkommit kritik och missnöje från deras tjänstgöring i fält och vid avrustning av bataljon. Då dessa förhållanden väckt berättigad uppmärksamhet i tidningspressen och en viss förbittring över det inträffade kommit till synes både bland de inkallade och allmänheten, har jag ansett det vara av vikt att påtala det inträffade även i riksdagen. Detta gör jag icke för att på något sätt vilja komma vårt försvar

Interpellation. (Forts.)

eller enskild till skada, utan därför, att jag anser det vara nödvändigt, att vi i tid tillrättalägga frågor, som kunna skapa försvarsolust och skada vår beredskap. Försvarets ledning, dess befäl, ha en ansvarsfylld uppgift, och de måste se till att mening man icke får en känsla av att de endast äro ett nummer, som godtyckligt kan behandlas. Kan icke detta förstås av det militära befälet, finns det anledning till att riksdagen säger ifrån på ett lämpligt sätt.

I en insändare i Upsala Nya Tidning påtala de inkallade att de i 12 graders kyla kl. 2 på natten fingo företa en resa på ett lastbilsflak åtta mil, endast iförda ofodrade kappor, under det att pälarna forslades på en särskild bil. De hade även i två månaders tid levt i tält på en isolerad förläggning. När de vända hem för avrustning av sin bataljon, förläggas de i utkanterna av Uppsala. De få ligga i tält under avrustningen, och detta är det ingen som har anmärkt på, men de få finna sig i att permissionen genom regementschefen praktiskt taget blir indragen, och de få icke besöka sina anförvanter, trots att många av de inkallade ha sina hem med hustru och barn i närheten. Översten synes även ha uppträtt som polis, och det vill synas, som han själv skulle ansett restriktionerna så pass hårda, att de skulle komma att överträdas, vilket de även gjorde. Översten har senare motiverat sina åtgärder med förklaringen, att han inte ville ha 800 militära personer drällande på Uppsala gator, att permission utgör icke någon rättighet utan fås som uppmuntran, samt att avrustningen enligt order skulle ske under ett visst antal dagar, som bestämts av högre militär myndighet.

Det som inträffat vid I.8 kan även ha förekommit på andra håll, även om formerna och åtgärderna ha kunnat skifta. Det är förklarligt att de inkallade bli förbittrade över en sådan behandling, och det måste ur försvarssynpunkt vara betänkligt, när en del från militärtjänst återkommande förklara, att »här talar man så vackert om fosterlandskärlek, och vi förstodo och kände densamma, men i militärtjänsten plockar man den från oss».

Gränsvakter som ingingo i I.8:s bataljon skriva även: »För att skapa en enhetlig trupp fordras god samverkan och ett gott samförstånd mellan befäl och manskap. För att åstadkomma detta fordras ömsesidigt förtroende och kamratskap. Därav behöver inte disciplinen bli lidande. Tvärtom. Vid vårt kompani har det erfarits vad en olämplig kompanichef lyckats åstadkomma. Kompaniet var förut ett av bataljonens erkänt bästa, men nu går allt på tok och det gnisslar och skär i alla fogar.

Personligen äro vi i kompaniet på god väg att omskapas till antimilitarister. Vi tvingas faktiskt därtill. Nej, låt oss få en rättvisare behandling av lojala svenska medborgare, som uppfylla sin plikt efter bästa förmåga.» Det är att märka, att det är till mogen ålder komna beredskapsmän, som skriva dessa ord. Och även om det här kan sägas gälla mindre viktiga saker och detaljer i vårt försvar, så måste det ändock betraktas som oklokt, om man icke söker komma till rätta med de problem, som åstadkomma denna olust, då det förefaller som om militärbefälet med litet god vilja skulle kunna komma till rätta med det som skapar missnöjet.

Med hänvisning till vad jag anført får jag anhålla om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet framställa följande frågor:

1. Är herr statsrådet villig att redogöra för sin inställning till dessa frågor, och anser herr statsrådet det vara möjligt att åstadkomma en rättelse, och, om så är.

2. är herr statsrådet villig att upplysa kammaren om, vilka åtgärder som kunna och böra vidtagas för att förhindra ett återupprepande?

Denna anhållan bordlades.

§ 15.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.59 f. m.

In fidem
Sune Norrman.